

De Havilland DH-9 in dienst van de LA-KNIL.

Gebeurtenissen en ongevallen in de periode 1919-1937

Datum	Plaats	Registratie	Gebeurtenis	Inzittende(n)
1919				
1 augustus 1919	Soekamiskin		Inmiddels zijn aangekomen 8 nieuwe vliegtuigen, te weten 2 Avro's en 6 de Havilland verkenners. Deze machines zijn uit Engeland afkomstig, waar er in totaal 24 zijn aangekocht. De vliegtuigen werden aangebracht door de SS Insulinde, met Ir. A.H. Vreeburg die de vliegtuigen had aangekocht.	
24 september 1919	Batavia		Hedenochtend had een grote revue plaats, waarbij twee vliegtuigen een kwartier hun kunsten vertoonden.	
4 december 1919	Kalidjati – Koningsplein Batavia v.v.	H.101, H.102, H.104	Vanaf Kalidjati vertrokken drie DH-9 verkenners naar het Koningsplein te Batavia om daar drie passagiers op te halen die te Kalidjati die middag de Vickers Vimy van Ross en Smith te verwelkomen.	H.101: luitenant vlieger Drost; H.102: luitenant vlieger Behrends; H.104: luitenant vlieger S. de Ruyter; passagier: Gouverneur-Generaal J.P. de Graaf van Limburg Stirum
1920				
25 januari 1920	Grissee	H.101, H.106	Door twee DH.9's werd een radiovlucht uitgevoerd die mislukte door het slechte weer. Te Grissee werd een tussenlanding gemaakt, waarbij bleek dat het vliegveld onbewaakt was. Hiervan werd een melding gemaakt.	H.101: luitenant vlieger S. de Ruyter; H.106: luitenant vlieger Behrens.
4 februari 1920		H.104	Er werd een recordvlucht van maar liefst vijf aaneengesloten uren gemaakt door de luitenant vlieger de Ruyter. Via Semarang werd veilig geland in Bandoeng.	Vlieger: luitenant vlieger S. de Ruyter; waarnemer: geen.
5 maart 1920	Kalidjati – Tandjong Priok v.v.	H.104, 105	Twee Havilland vliegtuigen maakten een vliegtocht van Kalidjati naar Tandjong Priok en terug. Aan boord was een Indisch journalist en het Volksraadslid Kan. Na anderhalf uur werd veilig geland te Kalidjati.	Vliegers: luitenant vlieger S. de Ruyter, kapitein vlieger H. ten Zeldam.
30 maart 1920	Bekassi		Door een lek in de benzinetank moest een noodlanding worden gemaakt, wat gebeurde op het terrein van den heer Han (die dit aan de L.A. ter beschikking had gesteld voor noodlandingen). Hierbij raakte het vliegtuig niet beschadigd, evenmin raakten de vliegers gewond. Vanuit Kalidjati werd een monteur ontboden die het vliegtuig kon repareren waarna de	Vlieger: luitenant vlieger S. de Ruyter; waarnemer: Overste van Rappard.

			tocht vervolgd kon worden.	
1921				
19 januari 1921	Antjol	H.104, H.105	Twee DH.9 verkenners vlogen naar Batavia. Te Antjol moest echter een voorzorgslanding worden gemaakt. Een van de vliegtuigen bleef achter vanwege een motordefect.	H.104: luitenant vlieger Drost. H.105: onbekend.
24 maart 1921	Tjilegih	H.101	Door hevige regenval werd de vlieger gedwongen zeer laag te vliegen, waardoor het vliegtuig in aanraking kwam met boomtoppen en versplinterde. Het vliegtuig werd daarbij vernield, de inzittenden bleven ongedeerd. Tjilegih is gelegen aan de spoorweg Cheribon – Tjikampek. AFGESCHREVEN.	Vlieger: eerste luitenant vlieger J. Behrends; waarnemer: luitenant waarnemer Waltmann.
27 mei 1921	Bali	H.108(-F)	<i>“Bij een vlucht, hedenmorgen gemaakt als passagier in de H.108, bestuurd door kapitein Leendertz, viel het mij op, wat dergelijke vluchten nuttig resultaat kunnen opleveren voor het plannen van de juiste plaats voor den aanleg van prauwenhavens, het bepalen van een gunstig wegenbeloop en de meest geschikte plek voor het aanbrengen van overbruggingen, voor het beoordelen of het verkieslijk is om bepaalde woeste gronden uit te geven in erfpacht aan landbouw industriëlen of ze aan te houden als reserve voor de eigen Inheemsche bevolking, enz., enz.”</i> schreef op 27 Mei 1921 de toenmalige Resident van Bali en Lombok, de heer Damsté aan den Gouverneur-Generaal toen hij met het legervliegtuig een vlucht maakte boven Bali.	Vlieger: kapitein vlieger Leendertz; passagier: Resident van Bali en Lombok.
16 augustus 1921	Bandoeng		Na motorstoring kwam een De Havilland ondersteboven in een sawah terecht. Hoewel het vliegtuig daardoor beschadigd werd, liepen de inzittenden alleen lichte verwondingen op.	Vlieger: luitenant vlieger Koster; waarnemer: Pattist
27 oktober 1921	Soekamiskin	H.116	Om half tien steeg Otto van Houten op voor een proefvlucht met de 116. Het vliegtuig was net nieuw en maakte een van de eerste vluchten. Door motorstoring gedwongen wilde de vlieger terugkeren naar Soekamiskin, maar stortte neer. Het vliegtuig werd vernield, de vlieger gedood. AFGESCHREVEN.	Vlieger: kapitein vlieger O. van Houten (+)
1922				
			Bandoeng, 1 Febr. (Aneta). Onze vliegtuigen. De zes Fokker vliegtuigen zullen door kapitein Giel worden ingevlogen. De Vickers amphibie toestellen worden spoedig verwacht. Deze maand zijn vijf nieuwe leerling	35 toestellen:

			vliegers in opleiding genomen. De vliegdiens heeft thans 35 toestellen in gebruik. De nieuwe hoofdinstruceur Baker, een oorlogsvlieger van groote bekwaamheid, maakt heden een tocht naar Batavia.	
1 maart 1922	Andir		Heden is het vliegveld te Andir officieel geopend. Het onteigende terrein is in drie maanden tijd door de genie gelijk gemaakt en is thans goed in orde. Het meet 950 bij 655 meter en ligt iets buiten Bandoeng. Terwijl het regende, arriveerde om half acht een Havilland bestuurd door Leendertz, met den commandant der L.A. Roukens als passagier. Vervolgens streken drie Havillands neer, die onder commando van kapitein Stom uit Soekamiskin waren gekomen, dan onze eerste Fokker, bestuurd door luitenant Giel, vijf Avro vliegtuigen uit Kalidjati onder commando van luitenant ten Seldam en ten slotte een Avro uit Soekamiskin. De heren Bakker en Giel stegen enkele malen op en vertoonden stoute kunststukken. Er was groote belangstelling, zo wel van militaire, als van burgerlijke zijde. Onder de aanwezigen bevonden zich generaal Kroesen, kolonel van der Weijden en vele officieren. Incidenten hadden niet plaats. Bij zijn vertrek uit Andir is luitenant vlieger Dijkstra met zijn Avro in een ravijn gevallen en licht gewond geraakt. Zijn passagier, een sergeant, bleef ongedeerd. Luitenant vlieger Leendertz heeft bij het landen zijn schroef vernield.	
10 juli 1922	Tjissalak, Buitenzorg		Een Havilland moest een noodlanding maken door motorstoring. De droge sawah was te klein om opnieuw te starten en dus werd het vliegtuig over de weg teruggebracht naar Soekamiskin. Daarnaast waren de vleugels beschadigd zodat – naar later bleek - dat opstijgen onmogelijk was.	Vlieger: luitenant vlieger J. Drost; waarnemer: luitenant de Ruyter van Steveninck
6 september 1922	Bandoeng		Generaal Dijkstra werd te Tandjong Priok uitgeleide gedaan door 2 Vickers Viking en 3 De Havilland DH.9 vliegtuigen.	
30 oktober 1922	Tasikmalaja		Opgestegen vanaf Kalidjati was het de bedoeling naar Soekamiskin te vliegen. Aan de Zuidkust van de Preanger terechtgekomen, daartoe gedwongen doordat onweer de Tankoeban Prahoe teisterde, kwam de vlieger erachter verkeerd te zijn gevlogen. Omdat de benzine oprakte boven Tasikmalaja moest een noodlanding worden gemaakt. Het race terrein van de Oost Preanger Wedloop leek hem aangenaam; een oplettende politieman wuifde hem, maar de vlieger begreep dit verkeerd en kwam middenin de tribune tot stilstand. Het vliegtuig werd zwaar beschadigd, de inzittenden lichtgewond.	Vlieger: eerste luitenant der Infanterie vlieger Th. van Leuven ¹ ; waarnemer: sergeant de Jager.

¹ 7 maart 1922 FAI

18 november 1922	Radjamandala		Door motorstoring moest een noodlanding worden gemaakt, waarbij het onderstel brak. De inzittenden raakten niet gewond.	Vlieger: eerste luitenant vlieger C.C. K�pfer; waarnemer: Ch.FD luitenant H.C. Feenstra.
1923				
12 januari 1923	Andir		Door een slechte landing op Andir brak het landingsgestel van een onbekende DH.9 en raakte het beschadigd. De vlieger, enige inzittende, bekwam geen verwondingen.	Vlieger: luitenant vlieger van Leuven.
3 april 1923	Andir	H.123	Door een verkeerd gemonteerde propeller viel een De Havilland naar beneden waarbij het ernstig werd beschadigd. De inzittenden bleven ongedeerd. De propeller was een door de TD-LA vervaardigd exemplaar.	Vlieger: kapitein vlieger B. Stom; waarnemer: sergeant monteur Roodenhuis
10 april 1923	Soekamiskin		De militaire vliegdiens ontving vier Havillands, zes Avro's en twee Vickers Vikings. Verder zijn er nog tien vliegtuigen op komst.	
21 juni 1923	Andir	H.126	Door een ongelukkige landing werden schroef. Linkervleugel en onderstel beschadigd. De vlieger bleef ongedeerd.	Vlieger: luitenant vlieger Drost; waarnemer: geen.
28 juli 1923	Bandoeng – Batavia v.v.	H.105, 121, 128	Met een De Havilland werd de eerste luchtpost verbinding in Nederlands-Indi� gerealiseerd. Dit ter gelegenheid van de Vierde Indische Jaarbeurs die te Bandoeng werd gehouden. Als vliegers fungeerden onder andere de eerste luitenant vliegers H.F.J. Nab en M. van Haselen. Na afloop van de jaarbeurs werd de luchtpost verbinding opgeheven.	
28 augustus 1923	Tjimahi		Gisteren was een legervliegtuig gedwongen een noodlanding te maken bij Tjimahi.	
25 oktober 1923	Kalidjati	H.128 (TP+GC)	Van een hoogte van circa 200 meter gleed een De Havilland af, waarna het neerstortte. Het vliegtuig werd totaal vernield terwijl de enige inzittende zwaar gewond raakte. AFGESCHREVEN	Vlieger: sergeant majoor vlieger van Kesteren.
24 november 1923			<i>Aneta: De vliegtuigen van het type De Havilland DH-9 worden door moderner gevechtsvliegtuigen vervangen in verband met de kortgeleden plaats gehad hebbende ongelukken. Ze zullen worden ingericht tot ambulancevliegtuig en toegerust met medische en chirurgische artikelen voor hulp om bij een vliegongeluk de gevallen te kunnen vervoeren naar Tjimahi waar een exercitieveld wordt ingericht alsmede een landingsterrein dat voorzien zal worden van een telefoon. Het militaire hospitaal haalt dan de slachtoffers per auto af.</i>	

1924				
19 april 1924	Soekamiskin	H.133	Van een meter of vier hoogte stortte de Havilland omlaag waardoor de neus van het vliegtuig werd ontzet. De inzittenden bleven ongedeerd.	Vlieger: luitenant leerling vlieger waarnemer de Ruyter van Steveninck; instructeur: onbekend.
29 april 1924	Soekamiskin		De vlieger maakte een te harde landing, waardoor de neus van de Havilland zich in de grond boorde. De propeller werd vernield, de vlieger bleef ongedeerd.	Vlieger: onderluitenant Gorter; passagier: onbekend.
13-16 juni 1924	Soekamiskin – Semarang – Soerabaja v.v.	H.133, 115, 118, 124-F, 119, 134	Een escadrille van zes De Havilland vliegtuigen maakte een vlucht van Andir naar Soerabaja via Semarang. Het geheel stond onder leiding van de luitenant vlieger Drost. Te Soerabaja werden passagiersvluchten gemaakt en foto's van militaire installaties.	Vliegers: luitenant vlieger Drost, luitenant vlieger M. van Haselen, luitenant vlieger C.J.J.M. Waltmann, luitenant vlieger van Leuven, luitenant vlieger Wegner, luitenant vlieger S. de Ruyter.
14 juni 1924	Soerabaja	H.118	Bij landing op Soerabaja kwam de 118 op de neus te staan en raakte beschadigd. Het vliegtuig werd gedemonteerd en per spoor teruggezonden naar Andir.	Onbekend.
Juli 1924	Soekamiskin	H.133, 105	Vliegboekje kapitein vlieger B.H.F. van Lent	
16 juli 1924	Andir	H.127	Door een lage nadering van het vliegveld Andir raakte de vlieger een aantal bomen, waarna het vliegtuig op Andir neerkwakte. Het vliegtuig werd beschadigd, de inzittenden mankeerde niets.	Vlieger: luitenant vlieger Veenendaal; waarnemer: inlandse monteur.
29 juli 1924	Soekamiskin	H.133	Op lage hoogte sloeg het vliegtuig tegen de grond, waardoor de passagier verwondingen opliep. De vlieger bleef ongedeerd. Pas op 27 oktober werd door van Lent de eerste vlucht met het gerepareerde vliegtuig gemaakt.	Vlieger: kapitein vlieger B.H.F. van Lent; waarnemer: inlands monteur Mohadjir.
Augustus 1924	Soekamiskin	H.130, 132, 120	Vliegboekje kapitein vlieger B.H.F. van Lent	
20 augustus 1924	Tjilegon		Door een inschattingfout belandde een vliegtuig in de bomen, waarbij het vernield werd. De inzittende vlieger raakte niet gewond.	Vlieger: eerste luitenant vlieger E.T. Kengen
September 1924	Soekamiskin	H.122, 121, 112, 124, 127, 119	Vliegboekje kapitein vlieger B.H.F. van Lent	

20 september 1924	Batavia – Soerabaja v.v.	H.126	Nog in het donker steeg de 126 op, om rond de ontbijt tijd in Soerabaja te arriveren. Na het afleggen van 780 kilometer in het donker, was voor Indië een nieuw record gevestigd. De enige die de vlieger welkom heette in Soerabaja was dhr. Barnberger die in 1929 de vertegenwoordiger van Fokker in Indië zou worden.	Vlieger: luitenant vlieger Nab; waarnemer: geen.
Oktober 1924	Soekamiskin	H.119, 127, 131, 125, 120, 133	Vliegboekje kapitein vlieger B.H.F. van Lent	
November 1924	Soekamiskin	H.118, 125, 107	Vliegboekje kapitein vlieger B.H.F. van Lent	
30 november 1924	Andir – Poerkawarta v.v.	H.107, 127, 119, 112, 121, 134, 126	De H-NACC met Van der Hoop werd tegemoet gevlogen bij Poerkawarta. De zeven vliegtuigen was gesteld onder het commando van kapitein vlieger Ten Zeldam, die de Ch.GS overste Cramer als passagier had. Na een uur of twee en een half werd de terugtocht aanvaard naar Andir toen de Fokker werd onderschept en werd begeleid naar Andir.	Vliegers: kapitein vlieger Ten Zeldam, luitenant vliegers Drost, Dijkstra, Nab, van Leuven, de Ruyter van Steveninck en Roos. Passagiers: overste Cramer, C.LA Hoeksema de Groot, kapitein der Artillerie H. ter Poorten, Ir. R.J. Castendijk, kapitein Wesseling (DvO), Ch.FD kapitein Ohlhardt en een journalist van het Algemeen Indisch Dagblad.
December 1924	Soekamiskin	H.130, 135, 134	Vliegboekje kapitein vlieger B.H.F. van Lent	
1925				
Januari 1925	Soekamiskin	H.115-A, 117-A, 121, 123, 126, 133, 135	Vliegboekje kapitein vlieger B.H.F. van Lent	
23 januari 1925	Soekamiskin	H.115-A	Invliegen van de eerste Indische vliegtuig ambulance in aanwezigheid van onder andere de C.LA.	Vlieger: kapitein vlieger B.H.F. van Lent. Waarnemer: geen.
26 januari 1925	Soekamiskin	H.117-A	Invliegen van de eerste Indische vliegtuig ambulance in aanwezigheid van onder andere de C.LA.	Vlieger: kapitein vlieger B.H.F. van Lent. Waarnemer: geen.
Februari 1925	Soekamiskin	H.115-A, 117-	Vliegboekje kapitein vlieger B.H.F. van Lent	

		A, 124, 125, 131, 132		
Maart 1925	Soekamiskin	H.124, 125, 134, 136	Vliegboekje kapitein vlieger B.H.F. van Lent	
14 maart 1925	Tjiateul		Het vliegtuig moest een noodlanding maken, waarbij het vliegtuig vernield werd. Bij toeval was een ander vliegtuig vlakbij aanwezig en werd Dr. Hubach ontboden, die constateerde dat de inzittenden geen letsel hadden bekomen. Het vliegtuig echter was vernield. AFGESCHREVEN.	Vlieger: sergeant majoor vlieger Kok; waarnemer: sergeant majoor instructeur van Reenen.
19 maart 1925	Magelang	H.133	Een totaal van veertien De Havilland vliegtuigen maakten een tocht vanuit Bandoeng naar o.a. Magelang. Bij het nemen van een bocht stortte de 133 neer, waarbij het vliegtuig totaal vernield werd. De inzittenden raakten (zwaar)gewond. Een inlandse vrouw werd gedood. AFGESCHREVEN.	Vlieger: luitenant vlieger van Leuven; waarnemer: kapitein waarnemer Heering.
18 april 1925	Tjimahi	H.131	Door een storing in de benzinetoevoer moest een noodlanding worden gemaakt, waarbij het onderstel werd vernield. Alleen de waarnemer werd lichtgewond. Doel van de vlucht was het oefenen voor een parade die op 17 april moest plaatshebben. Het was de tweede keer in korte tijd dat Kok een noodlanding moest maken. De H.131 werd met behulp van monteurs vanaf Andir gedemonteerd en vervoerd naar Andir.	Vlieger: sergeant majoor vlieger Kok; waarnemer: sergeant majoor instructeur van Reenen.
23 juli 1925	Soerabaja	H.126	Er werd een oefenvlucht gemaakt vanaf Soekamiskin via Semarang naar Soerabaja en terug. Bij de landing op Soerabaja ondervonden de vliegtuigen veel hinder van een sterke wind, waardoor de 126 meerdere pogingen moest doen om veilig te landen.	Vlieger: luitenant vlieger de Ruyter van Steveninck; waarnemer: onbekend.
24 juli 1925	Soerabaja	H.126	Na de start vanaf Soerabaja moest wegens een gebroken klepveer worden teruggekeerd.	Vlieger: kapitein vlieger Ten Zeldam; waarnemer: onbekend.
29 september 1925			Aneta: de luchtvaartafdeling vervaardigt een goedkoop model De Havilland, waarvoor veneerhout wordt gebruikt.	
6 oktober 1925			Aneta: de vijf De Havillands die vanuit Bandoeng vertrokken, landden veilig te Grissee; te Soerabaja zal geconfereerd worden over de samenvoeging der vliegdiens ten van Marine en Leger.	

1926				
8 januari 1926	Kalidjati	H.118	Door motorstoring werd de vlieger gedwongen een noodlanding te maken, die evenwel mislukte. Het vliegtuig vloog bij de harde landing in brand, waardoor de vlieger bekneld raakte. Een inlands helper wist de vlieger uit het brandende wrak te halen, maar de vlieger raakte zwaargewond en werd afgekeurd voor militaire dienst. AFGESCHREVEN.	Vlieger: sergeant majoor leerling vlieger J. Huisjes. Waarnemer: geen.
2 februari 1926	Cheribon		Bij een landing op het noodlandingsterrein ten Zuid Oosten van Cheribon sloeg het vliegtuig over de kop door de drassigheid van het terrein. De inzittenden bleven gelukkig ongedeerd, maar het vliegtuig werd ernstig beschadigd. Vanuit Andir werden twee vliegtuigen gestuurd om de vliegers op te halen, terwijl een vrachtwagen met aanhanger het beschadigde vliegtuig terugbracht naar Andir.	Vlieger: adjudant onder officier vlieger Kok; passagier: tweede luitenant leerling vlieger J.R. Hardebol
22 juni 1926	Kalitandjoeng	H.107	Na een lange vlucht van Andir naar Cheribon werd op het vliegveld Kalitandjoeng een landing gemaakt, die echter niet voorspoedig ging. Het vliegtuig raakte zwaar beschadigd, maar de vlieger en waarnemer bleven ongedeerd.	Vlieger: luitenant vlieger J.J. Moll; waarnemer: onbekend.
18 oktober 1926	Andir	H.134	Na aankomst van een nieuw model parachutes moesten deze worden getest. Daartoe werd een ballast van 80 kilo aan de parachute bevestigd en werd de combinatie uit het vliegtuig geworpen. Vanwege het belang van de proeven was C.LA Hoeksema de Groot aanwezig.	Vlieger: kapitein vlieger B.H.F. van Lent. Waarnemer: inlandse monteur.
1927				
31 augustus 1927	Buitenzorg		Bij Buitenzorg moest een legervliegtuig een noodlanding maken, nadat het had deelgenomen aan de grote parade te Weltevreden, ter gelegenheid van de verjaardag van H.M. de Koningin. De noodlanding slaagde uitstekend. (DH-9 is allerminst zeker – er waren vijf legervliegtuigen die aan de parade deelnamen.. JG)	Vlieger: luitenant vlieger C. Giebel
29 september 1927	Andir – Pajakoemboeh v.v.		Vier Havillands vertrokken in escadrille verband naar Pajakoemboeh. Drie Fokker vliegtuigen zouden van 2 tot 5 oktober te Pajakoemboeh aanwezig zijn, de Havilland vliegtuigen vertrokken eveneens op 5 oktober huiswaarts.	
12 november 1927	Soerabaja	H.126, 127, 130, 136	Door een defect aan de motor moest een van de vier vliegtuigen die naar Timor een vlucht maakte, terugkeren. Nadat het defect was verholpen, voegde	Vlieger: luitenant vlieger Kenninck; waarnemer: onbekend.

			het vliegtuig zich te Bima weer bij het escadrille.	
26 november 1927	Andir	H.136	Vroeg in de morgen steeg Buysen op voor een lesvlucht vanaf Andir. Een van de eerste keren dat hij solo mocht vliegen. Door afglijden stortte het vliegtuig neer en vloog in brand. De vlieger werd daarbij gedood. AFGESCHREVEN.	Vlieger: eerste luitenant leerling vlieger C.F. Buysen (+)
1928				
17 januari 1928	Andir	H.L.141	Even buiten het vliegveld Andir trad motorstoring op, waardoor de vlieger een noodlanding moest uitvoeren. Dit gebeurde in een sawah, waarbij het vliegtuig over de kop sloeg en zwaar beschadigd raakte. Desondanks raakten de vliegers niet gewond.	Vlieger: luitenant vlieger E.T. Kengen; waarnemer: Pueckel.
31 mei – 9 juni 1928	Batavia – Sabang v.v. (Sarolangoen)	H.129 (en H.120-F, H.130-F, H.L.139 en H.L.144)	Met vijf vliegtuigen werd een tocht ondernomen van Andir naar Pajoekoemboeh, met het doel ervaring op te doen omtrent de luchtroute over land van Batavia naar Sabang. De H.129 ging op Sarolangoen op de terugweg verloren en werd achtergelaten met meer dan 1000 vlieguren. AFGESCHREVEN. (zie document escadrillevluchten) Ook een van de fotovliegtuigen raakte defect en moest te Sabang hersteld worden.	Vlieger: luitenant vlieger A.M. Groenewegen; waarnemer: inlandse monteur
22 juni 1928	Andir	H.L.138	Vanaf Andir werden proeven gehouden met bestuiving van gewassen door de lucht. Daar werden een D.C.I., C.IV en de H.L.138 voor gebruikt.	Vlieger: onbekend.
1929				
23 juli 1929	Salatiga	H.L.148 ²	Bij de blauwe partij waren drie De Havilland vliegtuigen ingedeeld tijdens oefeningen van het vijfde regiment Infanterie. Op lage hoogte deed zich motorstoring voor, waardoor een noodlanding moest gemaakt worden. Omdat het vliegtuig al laag was, resulteerde dat in een zeer ongelukkige landing, waarbij het vliegtuig totaal vernield werd. Alleen de zitplaats van bestuurder en waarnemer waren heel gebleven... AFGESCHREVEN	Vlieger: eerste luitenant der Infanterie vlieger Supheert; waarnemer: eerste luitenant der Infanterie de Vries.
1930				
7 maart 1930	Kalidjati	H.L.149	Kort voor de landing op Kalidjati raakte het vliegtuig in een vrille, waardoor	Vlieger: eerste luitenant vlieger J.

² De Havilland die verloren gaat is een zelfgebouwd exemplaar. De overige zelfgebouwde DH-9 vliegtuigen komen na 1929 nog op verschillende lijsten voor, waarmee gerechtvaardigd is dat de H.L.148 bij dit ongeluk verloren is gegaan.

			het van een hoogte van 300 meter neerstortte. Hierbij werden de vleugels van het vliegtuig afgebroken en de romp ernstig ontzet. Erger waren de verwondingen van de inzittenden, waarvan die van Hollebrand fataal bleken te zijn. AFGESCHREVEN.	Hoste (+); waarnemer: fuselier leerling monteur B.J. Hollebrand (+)
	Tjimahi	H.11x-A	Bij landing te Tjimahi maakte het hospitaalvliegtuig een harde landing waarbij het erg beschadigd raakte.	
21-28 mei 1930			Ten behoeve van de Waarnemersschool wordt in de periode van 21-28 mei een grote overlandvlucht gehouden ter opleiding van zes waarnemers. Met de zes De Havilland vliegtuigen ging ook een transporttoestel mee en drie monteurs. De tocht verloopt van Semarang, Djokja, Soerabaja, over Madoera en Midden-Java terug naar Bandoeng.	
14 augustus 1930	Andir – Kalidjati v.v.	H.L.137, H.L.138, H.L.147	Te Djokjakarta arriveerden drie vliegtuigen die op weg waren naar Kalidjati. Inzittenden waren resp. eerste luitenant vlieger E.T. Kengen, eerste luitenant vlieger Valk en eerste luitenant vlieger Pols. Na een kort oponthoud vloog men verder naar Kalidjati.	Zie voorgaand.
9-14 september 1930			Van 9 tot 14 september 1930 namen zes De Havilland verkenners deel aan de manoeuvres te West-Bantam. De vliegtuigen werden verdeeld in twee escadrilles en opereerden vanuit het vliegveld Darmo. Een Fokker transportvliegtuig werd toegevoegd ter ondersteuning.	
1931				
10 maart 1931	Darmo		Op het vliegveld Darmo arriveren drie Havilland verkenners om deel te nemen aan de gezamenlijke manoeuvres met de Marine.	
21 juli 1931	Andir	H.L.146	Tijdens de start vanaf Andir sloeg de motor af, waardoor het vliegtuig een noodlanding moest maken. Deze mislukte ten dele en het vliegtuig werd zwaar beschadigd. De inzittenden liepen een paar kleine schrammen op.	Vlieger: onbekend. Waarnemer: onbekend.
30 september 1931	Tankoeban Prahoe	H.115-A	Tijdens een vlucht van Kalidjati naar Andir liep de motor onregelmatig en besloot de vlieger een pannenkoeklanding uit te voeren op de bomen, om niet tegen een bergwand te verpletteren. Op de bomen geland, waarbij het vliegtuig zijn vleugels en motor verloor, liep de vlieger naar het treinstation te Lembang dat hij na drie uur lopen bereikte. AFGESCHREVEN.	Vlieger: eerste luitenant vlieger W.P. Diepering; waarnemer: geen.

1932				
24 augustus 1932			Een de Havilland werd ingezet voor de inspectie van landingsterreinen te Djokjakarta, Magelang, Demak, Semarang, Koedoes enz. langs de Noordkust van Java. Op 26 augustus werd teruggekeerd naar Andir.	Vlieger: kapitein vlieger C.C. K�pfer
1933				
13 januari 1933	Andir	H.L.137	Te Andir werd de lichtinstallatie getest die op Koepang moest zorgen voor de mogelijkheid te landen in de nacht. Hiervoor werd onder andere de H.L.137 gebruikt, die een escadrille leidde van vier De Havilland vliegtuigen.	Vlieger: luitenant vlieger Terluin; waarnemer: luitenant vlieger Boot.
4 september 1933	Darmo, Morokrem-bangan		Voor de manoeuvres van 1933 werd gebruik gemaakt van de vliegvelden Darmo en Soerabaja. In totaal werden 24 legervliegtuigen verwacht, te weten 7 Fokker C.Ve, 4 Fokker C.Vd, 9 Curtiss Hawk en 4 De Havilland DH-9 verkenners. Laatstgenoemde landden het eerst op Darmo. De Fokkers moesten te Semarang benzine innemen.	Onbekend.
1934				
25 mei 1934	Tjimahi	H.W.139-F	De Havilland was aanwezig bij legeroefeningen, maar werd door motorpech gedwongen een noodlanding te maken. Dat gebeurde in een sawah waarbij het vliegtuig over de kop sloeg. Hoewel het vliegtuig werd beschadigd, bleven de inzittenden ongedeerd.	Vlieger: tweede luitenant vlieger R. de Senerpont Domis; waarnemer: C.LA overste I.A. van Ilgen.
1 september 1934	Palembang	H.W.139-F, H.W.141-F	Twee De Havilland fotovliegtuigen werden gebruikt voor de kartering van de terreinen van de B.P.M. te Idi. Begin september werden de vliegtuigen via Medan naar Idi overgevlogen. De vier voorgaande maanden waren de beide vliegtuigen aanwezig op de terreinen van de N.K.P.M., waar meer dan een miljoen hectare oppervlakte werd gefotografeerd. De hoogte waarop werd gevlogen was gemiddeld 4200 meter.	Vliegers: luitenant der Artillerie vlieger P. Valk en onderluitenant Oonincx; passagiers een soldaat en monteur.
29 november 1934	Soerabaja	H.W.144, H.W.145	Te Darmo landden twee vliegtuigen die aan de jaarlijkse manoeuvres deel zouden nemen. Na kort oponthoud zou worden verder gevlogen.	H.W.144: kapitein vlieger Waltmann en C.LA overste van Oyen. H.W.145: kapitein vlieger van Eem en luitenant vlieger Fiedeldy.

1935				
15 juli 1935	Soerabaja	H.W.141-F	Vanaf Andir arriveerde een DH.9 vliegtuig dat deel zou nemen aan de te houden manoeuvres.	Onbekend.
2 oktober 1935	Semarang		Aneta: Legervliegtuigen die van manoeuvres boven Madoera terugkeerden, daalden hier voor het innemen van benzine. Om 8 uur 20 arriveerden vier De Havilland verkenners en om half negen Curtiss Hawks. Een half uur later vertrokken de vliegtuigen naar Bandoeng.	
1936				
16 januari 1936	Semplak	H.W.	Doordat de motor onvoldoende toeren maakte, kon de DH-9 niet van Semplak opstijgen en raakte een klapperboom. Hierdoor brak een vleugel af en kwam het vliegtuig onzacht in aanraking met de grond. De romp en de motor werden zwaar beschadigd, maar de inzittenden raakten gelukkig niet gewond. AFGESCHREVEN.	Vlieger: sergeant leerling vlieger W. Pieters; waarnemer: adjudant onderofficier Schalk.
21 september 1936	Semarang	H.W.145 o.a.	Vijf De Havilland verkenners nemen deel aan de luchtbeschermingsoefeningen die te Semarang zullen gehouden worden. Het escadrille staat onder leiding van kapitein vlieger van Haselen die de C.LA overste van Dijen als passagier heeft. Een zesde vliegtuig, een Fokker, bestuurd door kapitein Zomer, vervoert de Ch.GS, generaal Berenschot van Batavia naar Semarang.	
22 september 1936	Semarang	H.W.145	De Indische pers mag de nachtvluchten meemaken en maken een verslag wat in verschillende kranten wordt afgedrukt. Onderluitenant vlieger Kok is de piloot van een aantal journalisten, waaronder die van het NDI.	Vlieger: onderluitenant vlieger Kok; waarnemer: Indische journalist.
1937				
11 augustus 1937	Tangerang	H.W.	In een sawah bij Tangerang moest een noodlanding worden gemaakt. De leerling vlieger maakte een oriëntatievlucht, waarbij geland werd te Tangerang. Kort na het vertrek naar Andir weigerde op 20 meter hoogte de motor, waardoor het vliegtuig een noodlanding maakte. Daarbij werd het vliegtuig zwaar beschadigd, gedemonteerd en naar Andir vervoerd. Daar bleek het vliegtuig herstelbaar, maar omdat het een verouderde kist was, werd het voor de helft afgeschreven door schade, de andere helft door ouderdom. AFGESCHREVEN.	Vlieger: leerling kort verband vlieger P. van Buuren; instructeur: kapitein vlieger Terluin.

Zomer 1937	Andir	H.W.	Moe na een lange solo navigatietrip van een aantal uren, lette de vlieger te Andir niet goed op bij de landing en in een harde landing het landingsgestel verspeelde met flinke schade aan het toestel. Volgens D.T. de Bont was de romp alleen nog bruikbaar als kachelhout en was alleen de cockpit nog intact gebleven waardoor Hulscher het overleefde. AFGESCHREVEN.	Vlieger: luitenant leerling vlieger B. Hulscher; waarnemer: geen.
------------	-------	-------------	---	--